

NOTAT

Til: **Forretningsudvalget**

Dato: 31. maj 2017

FU temadrøftelse om ressourcepolitikken – Fakta om Grøn Drift og Udvikling.

GRØN DRIFT OG UDVIKLING (GDU)

Regionsrådet besluttede den 8. april 2014 visionen om en grøn og innovativ metropol med CO₂ som kongeindikator. Som led i at indfri visionen fastlagde Miljø- og trafikudvalget den 20. januar 2015 de politiske argumenter og ambitionsniveau for den koncernstrategiske indsats Grøn drift og udvikling (GDU), som via grøn omstilling i hele koncernen (hospitaller, virksomheder og centre markant) fokuserer på at nedbringe CO₂-udledningen markant.

De politiske argumenter for GDU er: 1) Regionen kan som en af Danmarks største arbejdspladser og eneste metropolregion gå forrest i den grønne omstilling for at realisere de nationale mål om et fossilfrit Danmark; 2) Hvis der ikke handles på klimaudfordringen på den korte bane, bliver problemerne overskuelige på sigt; 3) Energi- og resourceffektiviseringer kan føre til driftsbesparelser i en tid med øget globalt pres på alle slags ressourcer; 4) En fokuseret grøn omstilling, i partnerskab med den private sektor og vidensinstitutioner, har potentialet til at skabe mange nye jobs og vækst i regionen.

GDU understøtter Den regionale vækst og udviklingsstrategi's (ReVUS) langsigtede mål om en fossilfri hovedstadsregion i 2050 og 80 % genanvendelse af affald i 2035 gennem en ambitiøs "fej for egen dør indsats". GDU består af tre langsigtede temaplaner for hhv. energi, affaldsressourcer og transport, som indeholder CO₂-reduktionsmål for 2025. Desuden indeholder affaldsressourceplanen mål for øget genanvendelse og indsatser for forebyggelse og reduktion af spild.

Temaplanerne blev besluttet i 2015/2016 og implementeringen er i fuld gang via mere operationelle 3-årige koncernhandlingsplaner. Miljø- og trafikudvalget vil blive forelagt en årlig GDU-status for måling af fremdrift med start i efteråret 2017.

For at komme i mål med den grønne omstilling af koncernen, indeholder GDU også den tværgående indsats Grønne indkøb, som skal styrke arbejdet på dette område.

Energi

Med Energiplan 2025 sætter regionen mål om, at CO₂-udledningen fra energiforbruget i egen virksomhed i 2025 skal være reduceret med 67.000 tons i forhold til 2013, hvor udledningen var godt 113.000 tons. Det svarer til en CO₂-reduktion på 60 %. Dette mål understøttes af et pejlemærke om reduceret energiforbrug på 15 %. For at realisere målene er energiplanen bygget op om de fire indsatser: 1) Forceret energirenovering; 2) Koncernfælles standarder; 3) Energieffektive indkøb og 4) Grøn vækst og innovation.

Hovedindsatsen Forceret energirenovering udgøres af ESCO projekter for op til 1 mia. kr. Denne indsats står for 85 % af planens effekt på energibesparelsen og knap 90 % på CO₂-reduktion i 2025.

Som effekt af at energirenoveringsprojekterne skal gennemføres vil det uomtvisteligt give forstyrrelser og øget ressourcebehov i driften. Der er dog stort fokus på at særligt klinikken ikke bliver forstyrret. Indenfor de rammebetingelser regionsrådet har godkendt, er der et passende handlerum til at få gennemført Energiplan 2025.

Realisering af delmålene i energiplanen forløber planmæssigt og der arbejdes pt. på udbudsmateriale til forberedelse af ESCO-projekterne.

Energiplan 2025 understøtter ressourcepolitikken på en række områder som fx reduceret energiforbrug og dermed reduceret energibudget, opgradering af bygningsmassen på installationssiden øger driftssikkerheden og mindsker ressourcekrævende driftsstop og ESCO-projekter løfter driftsmedarbejdernes kompetenceniveau.

Affaldsressourcer

Med Affaldsressourceplan 2025 sætter regionen mål om, at regionen skal genanvende mindst 40 % af sit affald i 2025 mod godt 18 % i 2013. Den svarer til en fordobling af den sparede CO₂-udledning via mere genanvendelse. For at indfri målene er Affaldsressourceplan 2025 bygget op om de fire indsatser: 1) Øget genanvendelse; 2) Effektiv logistik; 3) Kommunikation og uddannelse og 4) Forebyggelse og genbrug.

De fleste indsatser i affaldsplanen forudsætter, at det lykkes at ændre adfærd og vaner blandt regionens ansatte i forhold til kildesortering af affald, forebyggelse og minimering af spild.

Realisering af delmålene i affaldsressourceplanen går jf. regionens klimaregnskab langsommere end planlagt. Årsagerne er dels problemer med at tilvejebringe finansiering og personaleresourcer på hospitalerne, dels at organiseringen af affaldshåndteringen er delt mellem to organisatoriske enheder hvilket pt. hæmmer incitamentet til forbedringer, dels at markedskræfterne ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter brugen af sekundære råvarer fra genanvendt affald.

Affaldsressourceplan 2025 understøtter ressourcepolitikken på en række områder som fx mindre ressourceforbrug gennem genanvendelse og forebyggelse, kompetenceopbygning blandt ansatte og øget arbejdsglæde – det ”føles rigtigt”.

Transport

Med Transportplan 2025 sætter regionen mål om, at CO₂-udledningen fra regionens egne og udliciterede transportaktiviteter nedbringes med 12 % i 2025 ift. 2015 (reduktion fra udbud ikke medregnet). For at indfri målet er Transportplan 2025 bygget op om de fire indsatser: 1) Tjenesterejser; 2) Klimavenlige udbud; 3) Pendlerrejser og 4) Tværgående tiltag.

En del af CO₂-reduktionen tilvejebringes ved hjælp af tekniske tiltag som fx udskiftning af køreflåden til fossilfrie drivmidler, klimakrav i udbud m.m. Men den anden del af reduktionen forudsætter adfærdsændringer hos ansatte i regionen, som fx valg af grøn transportform, en mere virtuel mødekultur m.m..

Realisering af delmålene i transportplanen går jf. regionens klimaregnskab langsommere end planlagt. Årsagen er at implementeringen ikke er kommet rigtig i gang, samt at der endnu ikke er afsat midler.

Transportplan 2025 understøtter ressourcepolitikken på en række områder som fx mere effektiv udnyttelse af parkeringspladser, udskiftning af fossile ressourcer med vedvarende, mindre brændstofforbrug, mindre tidsforbrug på transport m.m.

Dilemmaer transport og affald

Der er to generelle dilemmaer, som især knytter sig til affaldsressource- og transportområdet. Dels er det en udfordring at finde økonomiske ressourcer til at realisere planerne i sparetider, dels er det udfordrende at gennemføre adfærdsændringer, som understøtter bedre ressourceudnyttelse i en organisation, som har stærkt fokus på sundhedsbehandling og som løber stærkt i forvejen.

Hensyn til effektivitet, økonomi og sundhed er ofte i modstrid med hensynet til klimavenlig transport. Investeringer og resultater/gevinster er organisatorisk adskilte fra hinanden. Da klima er et globalt problem, kan den CO₂, vi sparer i Region Hovedstaden, måske ikke mærkes direkte af nogen nogensinde.

Grønne indkøb

I forbindelse med de ovenstående 3 temaplaner, der understøtter arbejdet med GDU, vil der i den kommende tid blive gennemført en række udbud, der særligt har fokus på grønne indkøb, eksempel herpå er affaldstransport.

Regionen har længe haft miljø- og energikrav i udbud bl.a. ved at gøre brug af krav til arbejdsmiljø, uønskede stoffer, energimærkning, EURO-norm samt miljømærker, standarder og certificeringer. Endvidere gør Indkøb brug af totaløkonomiske betragtninger i forbindelse med evaluering af tilbud indenfor teknisk- og medico-teknisk ud-

styr, da forbrug af eksempelvis el, vand, damp, køling, uddannelse, service og reservedele typisk indgår.

Regionen gør ligeledes brug af relevante fora, som bidrager med mere viden og fokus på grønne indkøb. Indkøb deltager bl.a. i Forum for Bæredygtig Indkøb, og har løbende haft samarbejde med Syddansk Universitet. Senest bidrog Syddansk Universitet med viden, da regionens handleplan for hormonforstyrrende stoffer skulle udarbejdes og godkendes politisk. På nuværende tidspunkt har regionen dels et samarbejde med Rejseholdet for Grønne Indkøb med henblik på konsulentbistand til håndtering af udfordring indenfor energi, og dels igangsat en proces for at afklare om regionen skal tilslutte sig Partnerskab for Offentlige Indkøb.

Dilemmaer – Indkøb

Ressourcemæssigt er dilemmaet, at regionens udbud skal favne både de sundheds-, behandlingsfaglige, miljømæssige og økonomiske hensyn, som ikke altid er forenelige. Der skal derfor foretages en afvejning mellem de forskellige hensyn og der er ikke fastsat en procentsats for, hvor meget miljø og arbejdsmiljø skal vægte i evaluering ift. de andre konkurrenceparametre i udbuddet. Det mest hensigtsmæssige er nok også at det foretages i forbindelse med det konkrete udbud, da det kan variere ved forskellige typer af varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsopgaver.

Det er vigtigt at alle de forskellige ressourcer i regionen bruges hensigtsmæssigt, og vigtigt at vi bruger vores viden og ressourcer på tværs af enheder. Det er fornuftigt at der er fokus på både miljø og arbejdsmiljø i forbindelse med udbud, da det ikke blot er til gavn for personale men ligeledes patienter og borgere i regionen. Hvis Regionens mål indenfor Grøn Drift og Udvikling skal opnås, er det ikke tilstrækkelig kun at have fokus ifm. etablering af indkøbsaftaler. Det er også nødvendigt at regionens enheder anvender aftalerne og prioriterer investeringer i udskiftning og/eller adfærdsændringer, således der opnås en synlig effekt ved optimering ift. eksempelvis nye energistandarder, genanvendelse, affaldssortering mv.